

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 1/2017-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Leškovou, Advokátska kancelária, Plzeňská 2, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 433/2012 (predtým vedenom pod sp. zn. 10 C 35/2011) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 433/2012 porušené boli.

2. Okresnému súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 433/2012 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 452,61 € (slovom štyristopäťdesiatdva eur a šesťdesiatjeden centov), ktorú je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. Kataríny Leškovej, Advokátska kancelária, Plzeňská 2, Prešov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 1/2017-10 z 11. januára 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 433/2012 (predtým vedenom pod sp. zn. 10 C 35/2011).

2. Zo sťažnosti a z jej doplnení vyplynulo, najmä, že:

«(...) Sťažovateľ napáda postup odporcu v konaní sp. zn. 16C/433/2012 (predtým sp. zn. 10C/35/2011), lebo v jeho priebehu boli porušené jeho základné práva, ktoré zaručuje:

- čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky „právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“

- čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd „právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná“.

Zbytočné prietahy súdneho konania nastali najmä od 01.08.2011. Postup odporcu vo veci v priebehu skoro 5 rokov sa javí ako zmätočný a vyznačujúci sa pretrvávajúcimi neprímeranými prietahmi, čím odporca pričínil sťažovateľovi dlhotrvajúci stav právnej neistoty.

Krajský súd v Prešove zrušil 5 zmätočných a neústavných uznesení odporcu.

Krajský súd v Košiciach rozhodol sťažovateľovu námietku postúpenia odporcom veci miestne nepríslušnému súdu a vec odporcovi vrátil.

(...) Sťažovateľ pod sp. zn. 10C/35/2011 dňa 10.2.2011 doručil odporcovi návrh ktorým sa domáhal súdnej a právnej ochrany svojich právom chránených záujmov, svojej osobnosti, svojich základných, občianskych a zákonných práv, zasiahnutých v dôsledku trestnej a protizákonnej činnosti iných osôb.

Odporca namiesto poskytnutia sťažovateľovi efektívnej právnej a súdnej ochrany, vykonával v priebehu bezmála 5 rokov množstvo neefektívnych úkonov, ktoré nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa a nesúviseli s odstránením protiprávneho stavu pre sťažovateľa, ale naopak túto právnu neistotu prehlbovali.

Odvolačný súd (Krajský súd v Prešove a Krajský súd v Košiciach) podľa odvolaní a námietok sťažovateľa zrušil, resp. zmenil 5 zmätočných a porušujúcich práva sťažovateľa uznesení a uznal za nesprávne upovedomenia, ktorými odporca postupoval v rozpore s ústavou a zákonom .

- Na základe odvolania sťažovateľa voči uzneseniu odporcu z 01.8.2011 č. k. 10C/35/2011-46, ktorým odporca neoprávnene zamietol sťažovateľov návrh na zabezpečenie dôkazu a nariadenie predbežného opatrenia Krajský súd v Prešove uznesením z 10.11.2011 napadnuté uznesenie zmenil, nariadil požadované sťažovateľom predbežné opatrenie a vrátil vec návrhu o dôkazoch odporcovi na rozhodovanie .

- Na základe odvolania sťažovateľa voči uzneseniu odporcu z 29.11.2011 č. k. 10C/35/2011-71, ktorým odporca neoprávnene zamietol sťažovateľov návrh na zabezpečenie dôkazu, Krajský súd v Prešove uznesením z 24.02.2012 zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie.

Odporca následné Uznesenie odvolacieho súdu z 24.02.2012 sťažovateľovi nedoručil, čím zbavil jeho procesných a ústavných práv. Nezákonnosť nedoručenia rozhodnutia odvolacieho súdu vytkol odporcovi Krajský súd v Prešove v uznesení

z 30.04.2013 na str. 3 (stred), citát: „V prvom rade odvolací súd poukazuje na ust. § 225 O.s.p. a teda možno súhlasiť s tvrdeniami odvolateľa, že prvostupňový súd pochybil, pokiaľ mu takéto rozhodnutie o odvolaní nedoručil“

- Na základe námietky sťažovateľa voči upovedomeniu odporcu z 27.1.2012 ktorým vec bola neoprávnene postúpená nepríslušnému súdu OS KE I, Krajský súd v Košiciach uznesením z 28.9.2012 č. k. 3NcC/31/2012 určil, že príslušným na konanie vo veci sťažovateľa je odporca.

Veci po vrátení o 8 mesiacov z nepríslušného súdu bola pridelená sp. zn. 16C/433/2012

- Na základe odvolania sťažovateľa voči uzneseniu odporcu z 19.12.2012 č. k. 16C/433/2012-133, ktorým odporca zamietol sťažovateľov návrh na zabezpečenie dôkazu, Krajský súd v Prešove uznesením z 30.04.2013 zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie.

Odvolací súd na str. 4 uznesenia z 30.04.2013 usmernil odporcu, citát: „Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných organov Slovenskej republiky (porovnaj IV. ÚS 252/04, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23.11.2010 sp. zn. 5Cdo 218/2010)“

- Odporca vytýčil na 30.08.2013 jediné od podania žaloby 10.2.2011, pojednávanie vo veci, avšak bezdôvodne v rozpore s ust. § 101 ods. 2 O. s. p. nepojednával pre žiadnym spôsobom neospravedlnenú neprítomnosť riadne predvolaného žalovaného a jeho právneho zástupcu (viď súdny spis), čím taktiež spôsobil neoprávnené prieťahy konania. Ďalšie súdne pojednávanie bolo vytýčené až po uplynutí 8 mesiacov na 26.02.2014

- Na základe odvolania sťažovateľa voči uzneseniu odporcu z 12.9.2011 č. k. 10C/35/2011-51, ktorým bolo neoprávnene zastavené konanie vo veci návrhu sťažovateľa, Krajský súd v Prešove uznesením z 26.11.2013 zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie.

- Dňa 26.2.2014 bolo nariadené jediné pojednávanie (ktoré odporca mohol a mal vykonať ešte v 2011), odporca vec sťažovateľa rozhodol Rozsudkom z 26.2.2014 č. k. 16C/433/2012-269 tak, že neopodstatnene odmietol návrh sťažovateľa v jeho základnej časti ktorou sa domáhala súdna ochrana osobnosti a poškodených práv proti žalovanému,

ktorý používa neplatnú zmluvu. V časti, ktorou sa sťažovateľ dožadoval zakázať žalovanému zneužívať jeho osobne údaje odporca návrhu vyhovel.

- Na základe odvolania sťažovateľa voči Rozsudku odporcu z 26.2.2014 č. k. 16C/433/2012-269, Krajský súd v Prešove Rozsudkom z 24.06.2015, potvrdil rozsudok odporcu vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a v prevyšujúcej časti rozsudok zrušil a vrátil vec odporcovi na ďalšie konanie.

Sťažovateľ je toho názoru, že nemožno očakávať právnu istotu a mať legitímne očakávania spravodlivosti tam, kde súd bráni v uplatnení práva, koná irelevantne a porušuje právo. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu (I. ÚS 242/2015-39) „Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. II. ÚS 221/04)

Podľa názoru sťažovateľa je ústavne neudržateľné, aby odporca preukázanými zmätočnými, neefektívnymi a neústavnými úkonmi smerujúcimi k prehĺbeniu právnej neistoty sťažovateľa spôsobil neprimerané neopodstatnené prietahy v konaní a porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Pri tomto odporca od dňa podania žalobného návrhu sťažovateľom do dňa podania tejto sťažnosti neodstránil závadný protiprávny stav. (...)

2. Odmietnutie odporcom poskytnúť rýchlu a účinnú ochranu porušeným právam sťažovateľa, umožňovalo žalovanému používať neexistujúce práva z napadnutej pred odporcom zmluvy na ujmu sťažovateľovi a to ako pred exekučným súdom, tak aj pred inými právnickými a fyzickými osobami, čo trvalo celú dobu neefektívneho konania odporcu.

Sťažovateľ musel celý ten čas zažívať zvýšený stres, poníženie, morálne a materiálne ujmy nielen od protizákonného postupu žalovaného a navyše od protiústavného postupu odporcu, ktorý uprel sťažovateľovi právo.

Aby dosiahol ústavnosti v postupe odporcu, sťažovateľ bol donútený v priebehu bez mála 5 rokov, väčšinu svojho času venovať na ochranu týchto svojich práv vyhľadávaním potrebnej pomoci a aj materiálnej pomoci od svojej rodiny, na ktorú dlhoročne v dôsledku neposkytnutia včasnej súdnej ochrany bol odkázaný. Sťažovateľ pri tomto musí denno-

denne vyhľadávať stretnutia s právnikmi a rôznymi úradnými a neúradnými osobami, aby v záujme ochrany svojich práv mohol prekonať postup odporcu.

V dôsledku neposkytnutia včasnej a účinnej ochrany súdnou mocou proti nezákonnostiam sťažovateľ značne utrpel na kvalite svojho života, musí zažívať poníženie stres, neistotu, čo sa odrazilo aj na jeho zdraví, psychickom stave a rodinných problémoch. V dôsledku neposkytnutia včasnej súdnej ochrany odporcom sťažovateľ musí denno-denne čeliť rôznym útokom proti sebe, proti svojmu majetku a osobnej cti a proti svojim právam. Pre uvedené dôvody sťažovateľ požaduje finančné zadosťučinenie.

Podľa konštantnej judikatúry ÚS SR sú všeobecné sudy ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť a sú povinné zabezpečovať fyzickým osobám presadzovanie ich práv, a zaväzujú sa poskytnúť im účinnú ochranu pred neoprávnenými zásahmi, pričom majú prednostne chrániť a presadzovať individuálne základné práva a slobody, čoho sa odporca nepridržiaval.

(...) Sťažovateľ navrhuje, aby Ústavný súd(...) vydal tento Nález

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravené v čl. 48 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 16C/433/2012 (pred týmto sp. zn. 10C/35/2011), porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 16C/433/2012 (pred týmto sp. zn. 10C/35/2011), porušené bolo.

3. [REDAKOVANÉ] Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 tisíc Eur (slovom: tritisíc Eur), ktoré je jemu Okresný súd Prešov povinný vyplatiť v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Okresný súd Prešov je povinný zaplatiť [REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 € na účet advokátky JUDr. Kataríny Leškovej so sídlom, Plzenská č. 2, Prešov.»

Z doplnenia sťažnosti, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 15. marca 2016, vyplýva, že: „(...) Sťažovateľ dopĺňa svoju sťažnosť tou skutočnosťou, že odporca prehľbil právnu neistotu sťažovateľa tým, že po zrušení odvolacím súdom dňom 24.06.2015 rozhodnutia v časti ktorej odporca sťažovateľovi nevyhovel a po vrátení mu veci na ďalšie

konanie, odporca do dňa podania tohto doplnenia, teda v priebehu skoro 9 mesiacov, nevytýčil súdne pojednávanie vo veci žaloby sťažovateľa (ktorá povodne bola doručená odporcovi dňa 10.2.2011). K náprave veci sťažovateľa nedochádza a odporca pokračuje v prieťahoch v konaní.“

Doplnenie sťažnosti doručené ústavnému súdu 15. marca 2016 znie takto:

„Odporca v priebehu 10 mesiacov zo dňa postúpenia spisu z Krajského súdu v Prešove, uznesením zo dňa 24.06.2015 ktorého bolo zrušené rozhodnutie odporcu, do dnešného dňa nenariadil súdne pojednávanie v konaní a prehlbuje sa tým stav právnej neistoty sťažovateľa.“

Z doplnenia sťažnosti, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 31. mája 2016, vyplýva, že: *„Dňa 13. mája 2016 právnej zástupkyňi sťažovateľa Okresný súd v Prešove doručil krátke dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24.6.2015 sp. zn. 2Co107/2014-324, ktoré právny zástupca protistrany JUDr. D. Blišťan doručil Okresnému súdu ešte pred 9 mesiacmi a teda dňa 22. septembra 2015.*

Zároveň právnej zástupkyňi sťažovateľa spolu s krátkym dovolaním, doručil súd dňa 13. mája 2016 aj doplnenie tohto dovolania právneho zástupcu protistrany doručené Okresnému súdu v Prešove dňa 28. októbra 2015.

Z uvedeného vyplýva, že odporca sa opakovane dopustil ničím neopodstatnených prieťahov v konaní, prehľbil stav právnej neistoty sťažovateľa a opakovane porušil jeho základné právo na konanie bez zbytočných prieťahov, ako aj zásadu právnej istoty.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom, listom sp. zn. SprO/265/2017, SprU/3002/2017 zo 16. februára 2017 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 9. marca 2017.

3.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronológiu úkonov vykonaných v danej veci, *„ktoré je možné vyčítať z elektronického registra“*, pretože spis sa *„nachádza na Najvyššom súde SR z dôvodu dovolania, ktoré podal žalovaný“*, a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„(...) je zrejmé, že Okresný súd Prešov postupoval vo veci bez zbytočných prietáhov, k prvostupňovému rozhodnutiu došlo po roku aj troch mesiacoch, a to aj za situácie, kedy bol spis dvakrát na krajskom súde z dôvodu rozhodnutia o odvolaní v procesných úkonoch. Spis bol právoplatne skončený rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 24.06.2015. Vo veci súd aj pribral tlmočníka do ruského jazyka, rozhodnutia sa prekladali, čo tiež spôsobilo mierne zdržanie. Tlmočník bol pribratý na základe žiadosti vedľajšieho účastníka

Čo sa týka skutkovej a právnej zložitosti sporu, k tej sa nemôžem vyjadriť. Spis je na Najvyššom súde SR, zákonný sudca, ktorý vo veci rozhodoval, je na medzinárodnej stáži v Štrasburgu.

Z pripojených procesných úkonov podľa registra je ale zrejmé, že Okresný súd Prešov vo veci nespôsobil prietáh. (...)

Čo sa týka ústneho pojednávania pred ústavným súdom, súhlasíme s prejednaním veci bez ústneho pojednávania v zmysle ustanovenia § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. “

3.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedu okresného súdu v posudzovanom konaní zaujala toto stanovisko:

„(...) Predseda súdu svoje vyjadrenie, ktorým popiera prietahy v súdnom konaní opiera o prehľad úkonov vykonaných súdom v priebehu bezmála 5 rokov. Z obsahu sťažnosti sťažovateľa je pritom zrejmé, že tento namieta práve početné a neefektívne úkony súdu počas súdneho konania (vrátane uznesení zrušených krajským súdom), ktoré nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, ale naopak túto právnu neistotu prehlbovali.

Z uvedených dôvodov bol predmetný spis na krajskom súde nie dvakrát, ako to je uvedené vo vyjadrení predsedu súdu, ale päťkrát, pričom zakaždým boli nesprávne a neefektívne rozhodnutia súdu prvej inštancie zrušené.

Fakt, že dňa 26.2.2014 bolo vo veci nariadené jediné pojednávanie (ktoré súd mohol a mal vykonať ešte v r. 2011) na ktorom bol zároveň vyhlásený aj rozsudok sp. zn.: 16C/433/2012-269 (zrušený krajským súdom v časti, v ktorej súd žalobe sťažovateľa nevyhovel) svedčí o tom, že vec nespadá pod prípady skutkovo a právne zložitú.

Zároveň Ústavnému súdu SR oznamujeme, že súhlasíme s rozhodnutím veci bez ústneho pojednávania.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu (ktorý si ústavný súd zapožičal od Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16 C 433/2012 (predtým vedeného pod sp. zn. 10 C 35/2011):

Dňa 11. februára 2011 podal sťažovateľ na okresnom súde proti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca“) žalobný návrh „o vyslovenie porušovania ľudských práv a základných slobôd s prísl.“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 10 C 35/2011.

Dňa 16. februára 2011 vydal okresný súd výzvu na zaplatenie súdneho poplatku, ktorá bola sťažovateľovi doručená 29. marca 2011.

Dňa 6. apríla 2011 sťažovateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 19. apríla 2011 okresný súd vydal výzvu adresovanú sťažovateľovi na predloženie potvrdenia o osobných majetkových pomeroch, ktoré následne sťažovateľ predložil 26. mája 2011.

Dňa 21. júna 2011 okresný súd vydal uznesenie č. k. 10 C 35/2011-38, ktorým nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 4. júla 2011 sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia a zabezpečenie dôkazu.

Dňa 1. augusta 2011 vydal okresný súd uznesenie č. k. 10 C 35/2011-46, ktorým zamietol sťažovateľov návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 6. septembra 2011 podal sťažovateľ na okresnom súde „*odvolanie*“ proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 C 35/2011-46.

Dňa 12. septembra 2011 okresný súd uznesením č. k. 10 C 35/2011-51 zastavil konanie o návrhu sťažovateľa pre nezaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 19. septembra 2011 bol Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „*krajský súd*“) predložený zo strany okresného súdu spis sp. zn. 10 C 35/2011 na základe sťažovateľom podaného odvolania proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 C 35/2011-46.

Dňa 14. novembra 2011 podal sťažovateľ na okresnom súde spresnenie žalobného petitu a žiadosti o zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 10. novembra 2011 vydal krajský súd uznesenie sp. zn. 20 Co 144/2011, ktorým zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 10 C 35/2011-46 tak, že nariadil predbežné opatrenie a vrátil vec okresnému súdu na rozhodnutie o návrhu sťažovateľa na zabezpečenie dôkazu.

Dňa 15. novembra 2011 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 22. novembra 2011 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 C 35/2011-51.

Dňa 29. novembra 2011 okresný súd uznesením č. k. 10 C 35/2011-71 zamietol sťažovateľov návrh na zabezpečenie dôkazu.

Dňa 28. decembra 2011 odporca podal na okresnom súde námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu.

Dňa 9. januára 2012 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 10 C 35/2011-71.

Dňa 13. januára 2012 vydal okresný súd výzvu adresovanú odporcovi na zaujatie stanoviska k uvedenému odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 16. januára 2012 odporca doručil okresnému súdu opätovne námietku miestnej nepríslušnosti okresného súdu.

Dňa 31. januára 2012 bol krajskému súdu predložený spis s opravným prostriedkom sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 10 C 35/2011-71.

Dňa 24. februára 2012 krajský súd uznesením sp. zn. 20 Co 24/2012 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 10 C 35/2011-71 a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 28. marca 2012 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 3. apríla 2012 okresný súd vydal upovedomenie adresované účastníkom konania o postúpení veci Okresnému súdu Košice I.

Dňa 10. mája 2012 bol Okresnému súdu Košice I doručený spis okresného súdu sp. zn. 10 C 35/2011 z dôvodu miestnej nepríslušnosti okresného súdu.

Dňa 19. septembra 2012 bol Krajskému súdu v Košiciach doručený nesúhlas Okresného súdu Košice I s postúpením veci pôvodne vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 35/2011.

Dňa 28. septembra 2012 vydal Krajský súd v Košiciach uznesenie sp. zn. 3 NcC 31/2012, ktorým rozhodol, že na konanie vo veci sťažovateľa je príslušný okresný súd.

Dňa 5. decembra 2012 postúpil Okresný súd Košice I spis sp. zn. 15 C 66/2012 (pôvodne vedený pred okresným súdom pod sp. zn. 10 C 35/2011) späť na okresný súd.

Dňa 11. decembra 2012 bol spis doručený na okresný súd a bola mu pridelená sp. zn. 16 C 433/2012.

Dňa 19. decembra 2012 vydal okresný súd uznesenie č. k. 16 C 433/2012-133, ktorým návrh sťažovateľa na zabezpečenie dôkazu zamietol.

Dňa 18. februára 2013 doručil sťažovateľ okresnému súdu odvolanie proti uzneseniu č. k. 16 C 433/2012-133.

Dňa 1. marca 2013 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o uvedenom odvolaní sťažovateľa.

Dňa 30. apríla 2013 krajský súd vydal uznesenie č. k. 21 Co 61/2013-150, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 16 C 433/2012-133 a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 6. mája 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 15. mája 2013 okresný súd vydal výzvu adresovanú odporcovi na oznámenie dožadovaných skutočností.

Dňa 19. júna 2013 bol okresnému súdu doručený návrh [REDAKOVANÉ] na vstup do konania ako vedľajšej účastníčky na strane sťažovateľa.

Dňa 21. júna 2013 okresný súd vydal urgenciu adresovanú odporcovi na oznámenie dožadovaných skutočností.

Dňa 23. júla 2013 boli okresnému súdu doručené zo strany sťažovateľa ďalšie dôkazy k jeho žalobe.

Dňa 31. júla 2013 okresný súd vydal uznesenie č. k. 16 C 433/2012-167, ktorým uložil odporcovi poriadkovú pokutu, a zároveň vydal uznesenie č. k. 16 C 433/2012-170, ktorým vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili, či súhlasia s upustením od ústneho prerokovania veci.

Dňa 1. augusta 2013 okresný súd vyzval odporcu na doloženie dôkazu.

Dňa 6. augusta 2013 bola okresnému súdu doručená odpoveď odporcu na výzvu okresného súdu.

Dňa 14. augusta 2013 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcu proti uzneseniu č. k. 16 C 433/2012-167.

Dňa 30. augusta 2013 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktoré sa nedostavil odporca.

Dňa 4. septembra 2013 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa smerujúce k zabezpečeniu účasti vedľajšieho účastníka v konaní.

Dňa 5. septembra 2013 okresný súd vydal uznesenie č. k. 16 C 433/2012-183, ktorým zamietol návrh sťažovateľa na zabezpečenie dôkazu.

Dňa 11. októbra 2013 sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh v zmysle § 58 a § 167 Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 23. októbra 2013 bol krajskému súdu predložený spis s opravným prostriedkom oboch účastníkov konania.

Dňa 26. novembra 2013 krajský súd vydal uznesenie č. k. 5 Co 197/2013-191, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 10 C 35/2011-51 z 12. septembra 2011 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a ktorým zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 16 C 433/2012-167 z 31. júla 2013.

Dňa 16. decembra 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 8. januára 2014 okresný súd vydal uznesenie č. k. 16 C 433/2012-198, ktorým pribral do konania tlmočníka do ruského jazyka.

Dňa 10. januára 2014 okresný súd vyzval sťažovateľa na predloženie potvrdenia o osobných a majetkových pomeroch.

Dňa 26. februára 2014 sa na okresnom súde konalo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 16 C 433/2012-269, ktorým okresný súd uložil odporcovi zdržať sa používania rodného čísla sťažovateľa a rodného čísla vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľa v exekučnom konaní a v prevyšujúcej časti návrh sťažovateľa zamietol.

Dňa 13. marca 2014 okresný súd uznesením č. k. 16 C 433/2012-273 priznal tlmočníčke odmenu a náhradu hotových výdavkov.

Dňa 2. apríla 2014 bolo okresnému súdu doručené odvolanie odporcu proti rozsudku okresného súdu č. k. 16 C 433/2012-269.

Dňa 3. a 17. apríla 2014 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa a vedľajšej účastníčky proti rozsudku okresného súdu č. k. 16 C 433/2012-269.

Dňa 22. apríla 2014 okresný súd vyzval účastníkov konania na zaplatenie poplatkov za podané odvolania.

Dňa 30. mája 2014 bol krajskému súdu predložený spis s podanými odvolaniami účastníkov konania.

Dňa 24. júna 2015 krajský súd vyhlásil rozsudok č. k. 2 Co 107/2014-324, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 16 C 433/2012-269 z 26. februára 2014 vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, a vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

Dňa 27. júla 2015 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 17. septembra 2015 okresný súd vydal uznesenie č. k. 16 C 433/2012-331, ktorým vyzval sťažovateľa, aby špecifikoval svoj žalobný návrh.

Dňa 22. septembra 2015 bolo okresnému súdu doručené dovolanie odporcu proti rozsudku krajského súdu č. k. 2 Co 107/2014-324.

Dňa 9. októbra 2015 okresný súd vydal uznesenie č. k. 16 C 433/2012-342, ktorým vyzval odporcu, aby doplnil svoje dovolanie.

Dňa 28. októbra 2015 bolo okresnému súdu doručené doplnenie dovolania podaného odporcom.

Dňa 9. novembra 2015 okresný súd vyzval odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie.

Dňa 9. mája 2016 okresný súd uznesením č. k. 16 C 433/2012-373 priznal odporcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 11. mája 2016 okresný súd zaslal dovolanie odporcu sťažovateľovi na vyjadrenie.

Dňa 1. júla 2016 bol spis sp. zn. 16 C 433/2012 doručený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o dovolaní odporcu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní „o vyslovenie porušovania ľudských práv a základných slobôd s prísl.“ vedenom pôvodne pod sp. zn. 10 C 35/2011 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 16 C 433/2012 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní bolo po skutkovej stránke zložitejšie, pretože pôvodný žalobný návrh sťažovateľa bol nejasný, všeobecný („o vyslovenie porušovania ľudských práv a základných slobôd s prísl.“), a aby bolo možné o ňom rozhodovať, musel byť dopĺňaný. Až po „špecifikáciách“ návrhu bolo možné konštatovať, že sťažovateľ sa v jeho základnej časti domáha ochrany osobnosti, ako aj zákazu zneužívania osobných údajov.

Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

Ústavný súd v daných súvislostiach poukazuje aj na to, že predmetom napadnutého občianskoprávného konania je ochrana osobnosti, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania (napr. II. ÚS 71/2016), pričom konanie v časti o zákaz zneužívania osobných údajov bolo

právoplatne skončené, avšak práve vo vzťahu k ochrane osobnosti napadnuté konanie pokračuje.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že, ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri bod II tohto nálezu), k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný sťažovateľ najmä tým, že podal nekvalifikovaný návrh, preto musel doplňovať, upresňovať predmet žalobného návrhu. V týchto súvislostiach už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietáhov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02).

Na uvedené správanie sťažovateľa nemohol ústavný súd neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Okrem uvedeného možno konštatovať, že sťažovateľ opakovane využil možnosť podať opravné prostriedky a námietky podľa aktuálne platného Občianskeho súdneho poriadku, avšak využitie možností daných účastníkom konania procesnými predpismi na uplatňovanie a presadzovanie ich práv v konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy (mutatis mutandis I. ÚS 31/01). Využitím svojich práv na podanie opravných prostriedkov teda sťažovateľ neprispel svojím správaním k zbytočným prietahom v konaní, avšak musel si byť vedomý toho, že tým prirodzene dochádza k oddialeniu rozhodnutia v jeho veci.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a predovšetkým poukazuje na to, že celkové trvanie predmetného konania – v časti o ochranu osobnosti – takmer 6,5 rokov, je už samo osebe neprimerané, a to napriek tomu, že vec sa cca jeden rok nachádzala na odvolacom súde, pričom toto obdobie nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu a postup krajského súdu sťažovateľom napadnutý nebol, a taktiež napriek tomu, že v postupe okresného súdu nie sú významnejšie nečinnosti.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou však pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže

zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd v posudzovanej veci konal opakovane neefektívne, v prvom rade keď „neúspešne“ postúpil vec Okresnému súdu Košice I, pričom márne tak uplynula lehota siedmich mesiacov (od 3. apríla 2012 do 11. decembra 2012) bez vykonávania akýchkoľvek úkonov v danej veci. Rovnako z dôvodu zjavne neopodstatneného zastavenia napadnutého konania okresným súdom sa nemohlo konať vo veci minimálne päť mesiacov (od 12. decembra 2012 do 6. mája 2013).

Napokon okresný súd síce v časti návrhu sťažovateľa o zákaz zneužívania osobných údajov už 26. februára 2014 rozhodol a v tejto časti bolo rozhodnutie krajským súdom 24. júna 2015 aj potvrdené, avšak od vrátenia spisu odvolacím súdom (27. júla 2015) sa okresný súd takmer jeden rok zaoberal iba dovolaním odporcu (vo vzťahu k právoplatnej časti rozsudku č. k. 16 C 433/2012-269). Opomenul pritom napr. vyhotoviť vo veci náhradný spis, aby mohol pokračovať v citlivej časti konania o ochranu osobnosti.

Za týchto okolností minimálne dva roky bolo treba pričítať na vrub okresnému súdu, pretože toto obdobie uplynulo neefektívne, k čomu prispel okresný súd svojou nesprávnou a nesústredenou činnosťou, pričom uvedená neefektívna činnosť, resp. nečinnosť okresného súdu je v kontexte 6,5 rokov trvania napadnutého konania ničím neospravedliteľná, pretože počas minimálne dvoch rokov súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). Uvedené obdobie nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prieťahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedenej nečinnosti došlo predovšetkým v dôsledku neefektívnej činnosti okresného súdu. Ústavný súd pritom už opakovane uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48

ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok, pretože okresný súd o tej časti žalobného návrhu sťažovateľa, ktorý sa týka ochrany osobnosti, ešte meritórne nerozhodol a taktiež v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, pretože *„v dôsledku neposkytnutia včasnej a účinnej ochrany súdnou mocou proti nezákonnostiam sťažovateľ značne utrpel na kvalite svojho života, musí zažívať poníženie stres, neistotu, čo sa odrazilo aj na jeho zdraví, psychickom stave a rodinných problémoch“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä aj na povahu veci, považuje za primerané vo výške 1 500 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na to, že okresný súd už v časti o návrhu sťažovateľa právoplatne rozhodol.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie ústavnej sťažnosti z 28. októbra 2015 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 9. marca 2017). Za dva úkony vykonané v roku 2015 patrí odmena v sume dvakrát po 139,83 € a režijný paušál dvakrát po 8,39 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2017 patrí odmena v sume 147,33 € a režijný paušál 8,84 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 452,61 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. júla 2017